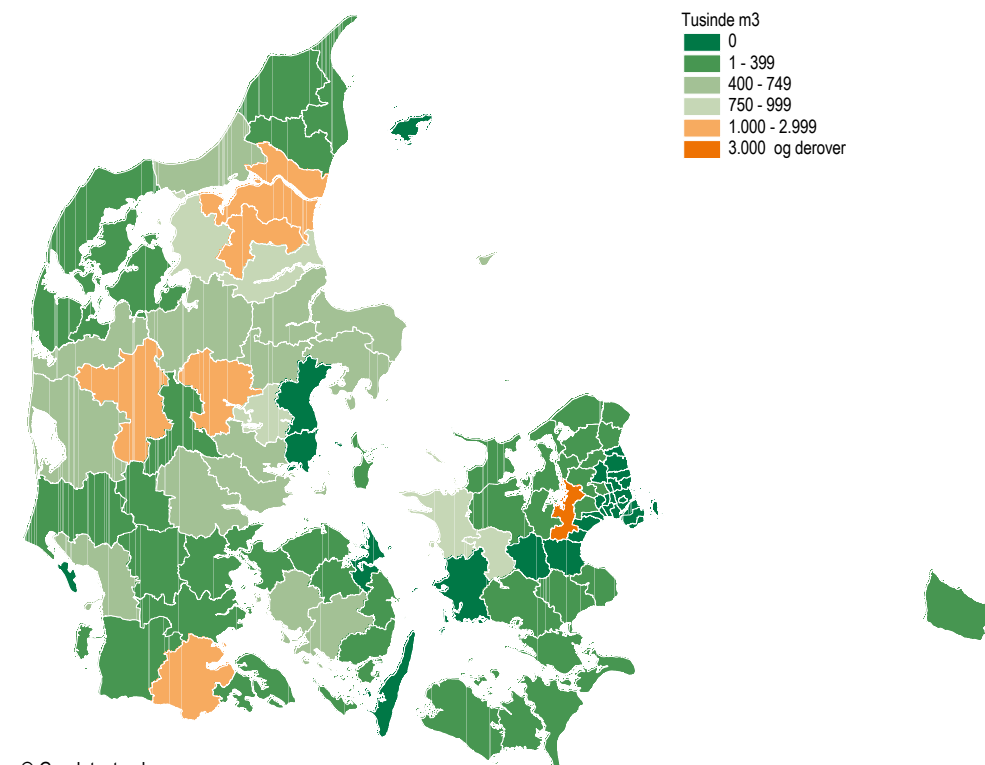

Tallet for sand, grus og sten til anlægs og vejmateriale i Hovedstadsområdet i tabellerne var desværre angivet 37.000 m³ for lavt ved offentliggørelsen. De berørte tal er revideret og markeret med rødt.

Stigende indvinding af råstoffer

I 2016 udgjorde den samlede mængde af råstoffer indvundet på land (eksklusive salt, olie og gas) i alt 29,4 mio. m³, hvilket er 1,2 mio. m³ mere end i 2015. De indvundne råstoffer benyttes hovedsageligt til anlægs- og vejmateriale. I 2016 udgjorde dette 17,6 mio. m³, hvilket er en stigning på 17 pct. siden 2012. Med 3,7 mio. m³ var der for femte år i træk størst indvinding af råstoffer i Roskilde Kommune med en stigning på 5 pct. i forhold til året før. I alt skete 39 pct. af den samlede indvinding svarende til 11,4 mio. m³ inden for seks kommuner: Roskilde, Aalborg, Aabenraa, Herning, Silkeborg og Rebild.

Råstofindvindingen på land fordelt på kommuner. 2016

© Geodatastyrelsen

¹ Tallene er eksklusive salt, olie og gas.

Istiden bestemmer

Istidens bevægelser af store ismasser med gletchere og smeltevandsfloder har været bestemmende for, hvad undergrunden består af i Danmark. At der fx indvindes meget sand, sten og grus i Roskilde Kommune skyldes, at der under istiden blev dannet det, der i dag kendes som Hedelandsformationen i området syd for Roskilde. Her har smeltevandsaflejringer skabt 20-30 meter tykke lag af sten-, grus- og sandaflejringer, som i dag kan blotlægges og indvindes.

Vestdanmark i front

I 2016 stod Vestdanmark (Jylland og Fyn) for 74 pct. af den samlede indvinding af råstoffer på land med 21,6 mio. m³. Heraf blev der i Region Midtjylland indvundet mest med 9,6 mio. m³, som svarer til 33 pct. af den samlede indvinding. I 2016

udgjorde indvindingen af sand, grus og sten 83 pct. eller 24,3 mio. m³ af den samlede landbaserede indvinding. I den næststørste kategori, som er kalk og kridt, blev der indvundet 2,7 mio. m³ svarende til 9 pct. af den samlede indvinding.

Anvendelse af råstoffer

Langt størstedelen af de råstoffer, der indvindes på land i Danmark, anvendes her i landet. Råstofferne anvendes hovedsageligt inden for bygge- og anlægsvirksomhed, fx til veje, bygninger og jernbaner. I 2016 indgik 17,6 mio. m³ sand, grus og sten som anlægs- og vejmateriale, mens 1,8 mio. m³ kalk og kridt anvendtes til cement.

Råstofindvinding på land fordelt på råstofftyper

	Sand, grus og sten	Kvarts-sand	Granit	Ler	Plastisk ler mv.	Moler	Kalk og kridt	Tørv og sphagnum	Øvrige ¹	I alt
	1.000 m ³									
2007	33 229	589	205	833	577	241	4 431	242	1 732	42 079
2008	28 852	467	192	655	337	252	3 075	145	1 845	35 820
2009	19 350	332	156	364	125	202	2 735	211	1 942	25 419
2010	18 269	346	144	346	179	199	2 510	173	1 812	23 977
2011	23 017	297	202	377	244	201	2 362	200	1 754	28 654
2012	20 677	297	176	323	196	177	2 423	152	1 546	25 969
2013	20 395	244	146	337	225	205	2 571	154	1 406	25 683
2014	21 457	262	134	308	217	190	2 610	192	543	25 914
2015	23 647	298	140	378	198	204	2 549	156	654	28 223
2016	24 361	326	139	504	194	183	2 705	163	888	29 470

¹ Øvrige dækker over brunkul, sandsten, muld, råjord og fyldjord, ildfast ler, skifer, klæg, kalksten og anden indvinding.

Råstofindvindingen på land fordelt på udvalgte anvendelseskategorier og regioner. 2016

	Hovedstaden	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
	1.000 m ³					
Sand, grus og sten						
Anlægs- og vejmateriale	902	3 775	3 493	7 067	2 360	17 598
Asfaltermateriale	-	308	75	115	96	595
Betontilslagsmateriale ¹	27	1 314	1 529	1 581	1 066	5 518
Anden anvendelse	-	25	66	52	282	425
Ukendt anvendelse	1	1	26	54	144	227
Kalk og kridt						
Cement	-	-	-	-	1 818	1 818
Jordbrugskalk	3	84	-	18	292	397
Papirfyldstof	-	196	-	-	-	196
Røggasfiller ²	-	26	-	-	21	47
Brændt kalk/hydratkalk	-	49	-	-	7	55
Industrikalk	-	56	-	-	30	86
Foderkalk	-	56	-	-	33	89
Anden anvendelse	-	17	-	-	-	17
Ler						
Tegl	69	-	231	80	123	503
Keramisk industri	-	-	-	-	-	-
Anden anvendelse	-	-	-	1	-	1

Anm.: Anvendelsen af råstoffer skal være lig med indvindingen for hver råstofkategori. Regionsopdelingen er ikke ensbetydende med, at råstoffet er anvendt i regionen.

¹ Betontilslagsmateriale er forskellige korntørrelser af sand, grus og sten som indgår i betonblandinger.

² Røggasfiller er kalksten (CaCO₃).

Mere information: Se flere tal i Statistikbanken på www.dst.dk/stattabel/1582. Se mere på emnesiden www.dst.dk/emner/raastofindvinding.

Kilder og metoder: Statistikken over råstofindvinding på land er udarbejdet på baggrund af oplysninger indhentet fra regioner og bearbejdet af Danmarks Statistik. *Råstofindvindingen på land* er eksklusive indvindingen af salt, olie og gas. Læs mere om kilder og metoder i [statistikdokumentationen](#).

Næste offentliggørelse: *Råstofindvinding på land 2017* udkommer uge 25 i 2018.

Henvendelse: Jamila Buzquurz, tlf. 39 17 33 66, jbu@dst.dk